

## Olimpiyatlara Aday Olan Şehirlerin Adaylık Süreçlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (2020 Olimpiyatları Örneği)

DOI: 10.26466/opus.610613

\*

Halil Erdem Akoğlu\*- Ömer Özbey\*\*- Ercan Polat\*\*\*

\* Arş.Gör., Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Gölbaşı / Ankara / Türkiye

E-Posta: [erdemakoglu@hotmail.com](mailto:erdemakoglu@hotmail.com)

ORCID: [0000-0002-0818-7143](https://orcid.org/0000-0002-0818-7143)

\*\* Doktora Öğr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara/ Türkiye

E-Posta: [omerozbey8006t@gmail.com](mailto:omerozbey8006t@gmail.com)

ORCID: [0000-0003-2942-4029](https://orcid.org/0000-0003-2942-4029)

\*\*\* Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, BESYO, Niğde/ Türkiye

E-Posta: [ercihanpolat@hotmail.com](mailto:ercihanpolat@hotmail.com)

ORCID: [0000-0002-4892-2616](https://orcid.org/0000-0002-4892-2616)

### Öz

Olimpiyat oyunları dünyanın en prestijli spor organizasyonlarından birisi olarak gösterilmektedir. Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapabilmek için ülkeler kıyasıya rekabet halindeyken bu ülkelerin ekonomik ve siyasi gücü adaylık sürecinde büyük önem arz etmektedir. Olimpiyatlara ev sahipliği yapacak ülkeler aday başvurusu yaptıktan sonra yetkili kurul olan Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından adaylık süreçleri değerlendirilerek seçilmektedirler. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak için aday olan ülkeleri değerlendirirken aday şehrin vizyonu ve kapsamı, spor ve yarışma yerleri, olimpiyat köyü, paralimpik oyunlar, konaklama, ulaşım, medya işleri, çevre, emniyet ve asayiş, tıbbi hizmetleri ve doping kontrolü, hükümet ve halk desteği, pazarlama ve ekonomi kriterlerini dikkate alarak bir değerlendirme yapmaktadır (IOC Factsheet of Host City Election, 2013). Bu çalışmanın amacı, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Aday Kabul Prosedürü ve Değerlendirme Raporlarında yer alan bazı kriterler doğrultusunda 2020 Olimpiyat Oyunlarına aday olan ülkelerin adaylık süreçleri değerlendirilmiştir. Konuyla ilgili birincil ve ikincil kaynaklar dokümantasyon yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Sonuç olarak, tüm değişkenlere göre aday ülkelerin genel durumlarına bakıldığında İstanbul'un tesisleşme, organizasyon tecrübesi, kişi başına düşen milli gelir ve uluslararası spor kuruluşlarında yer alan üye sayıları ile rakiplerinin oldukça gerisinde olduğu görülmüştür. En önemli etkenin ise karar vericileri etkilemek adına, aday şehirlerin seçiminde oy kullanacak üyelerin az olması adaylık sürecinde büyük eksiklik olarak değerlendirilebilir.

**Anahtar Kelimeler:** Olimpiyat Oyunları; Aday Şehir; Spor Organizasyonları; Uluslararası Olimpiyat Komitesi

## Examining the Candidate Processes of the Cities Nominated for Olympic Games in Terms of Different Variables (Case of 2020 Olympic Games)

\*

### Abstract

*Olympic games are considered as one of the most prestigious sports organizations in the world. In order to host the Olympic Games, countries are competing intensely while the economic and political power of these countries is of great importance in the candidacy. The countries that will host the Olympics are selected by the International Olympic Committee (IOC), which is the authorized board after the candidate application, by evaluating the candidacy. The International Olympic Committee evaluates the candidate countries to host the Olympic Games, the vision, concept and legacy of the candidate city, sports and competition venues, olympic village, paralympic games, accommodation, transport, media operations, environment, safety and security, medical services and doping control, legal aspects, games governance and delivery, political and public support, marketing and finance criteria (IOC Factsheet of Host City Election, 2013). The aim of this study was to evaluate the candidacy process of the countries which are candidates for 2020 Olympic Games in line with some criteria in the International Olympic Committee "2020 Candidature Acceptance Procedure" and "Report of the 2020 Evaluation Commission". The primary and secondary sources have been explored using the documentation method. As a result, when the general situation of the candidate countries is considered by all variables, it is seen that Istanbul is far behind its competitors when it comes to establishment, organization experience, national income per capita and the number of members in international sports organizations. The most important factor is the low number of members who will vote in the selection of candidate cities in order to influence the decision makers.*

**Keywords:** *Olympic Games, Candidate City, Sports Organizations, International Olympic Committee*

## Giriş

Fuar alanlarında endüstriyel ürünlerin sergilenmesiyle başlayan, olimpiyat oyunları ile devam eden ve bugün her türlü spor organizasyonlarıyla çeşitlenerek gündün güne sayısı artan büyük sportif olaylar, insanların ve şehirlerin her zaman olduğundan daha fazla ilgi odağı olmaya başlamıştır. Kentler artık bu tür organizasyonlarla ülkelerini temsil eden ve kendisini dünyaya takdim eden yönetsel birimlerdir. Bu süreci oluşturan en önemli etken şüphesiz olimpiyat ve benzeri büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapmaktır. Bu tür organizasyonlara ev sahipliği yapan kentler bu sayede küresel sermayenin dikkatini çekerek dünyanın önemli bölümü tarafından tanınır hale gelmektedir (Şahin, 2010; Ak, 2015).

Olimpiyat oyunları logosu ile beş farklı kıtanın birlikteliğini temsil eden, dünya nüfusunun neredeyse tamamı tarafından bilinirliği olan bir mega etkinlik olarak tüm dünyanın ilgisini çekmektedir. Ayrıca bu mega organizasyonlar kentlere sosyal açıdan imaj oluşturma ya da var olan imajlarını güncellemelerinde yardımcı olurken, o kentlere prestij kazandırmak, küresel düzeyde farkındalık yaratmak, topluma spor bilincini aşılayarak o toplum için milli gurur yaşatmak gibi faydalar da sağlamaktadır. Ayrıca organizasyona ev sahipliği yapan şehirlere ekonomik getirilerin yanında; turizm, ulaşım, telekomünikasyon gibi uzun vadeli fiziki alt yapı olanaklarında iyileştirilmesi ve kentsel dönüşümün gerçekleşmesine olanak sağlamaktadır (Yao, 2010; Yalçın, 2014). Modern ulus-devletler için spor, özellikle büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapma hakkının elde edilmesi, uluslararası alanda ulus-devletin başarısında önemli bir güç göstergesi olarak görülmektedir (Lin, C. vd., 2008).

Modern Olimpiyat Oyunları ilk kez 1896 yılında Atina'da yapılmıştır. Her dört yılda bir düzenlenmeye devam eden olimpiyat oyunları, savaşlar, boykotlar dahil olmak üzere birçok olayı tecrübe etmiştir. Son yıllarda ülkelerin kendi şehirlerinde olimpiyat oyunlarını düzenleme isteklerindeki artışın sebebi, hem ülkeye turist çekerek ekonomiye destek sağlamak hem de kamuoyunda var olan ülke imajlarını yenileyerek kendilerini dünyaya tanıtmaktır (Kasimati, 2003). Olimpiyat oyunları, uluslararası medya aracılığıyla ev sahibi şehrin ve ülkenin küresel dünyaya yeni bir mesaj iletmesine veya yeni bir imaj oluşturmaya büyük olanak sağlamaktadır (Akoğlu ve Mutlu, 2018).

Olimpiyat oyunları dünyanın en prestijli spor organizasyonlarından birisi olarak gösterilmektedir. Bu oyunlar ev sahibi ÷lkeye geçici uluslararası katılımcı ve ilgi getirirken aynı zamanda ÷lke üzerinde kalıcı eserler de bırakmaktadır. Ev sahibi ÷lke olimpiyat oyunlarına hazırlık döneminde hatırı sayılır ölçüde spor tesisi ve alt yapı çalışmaları gibi yatırımlara büyük bütçeler harcamakta iken, oyunlar bittiğinde bu yatırımlar ev sahibi ÷lkeye miras olarak kalmaktadır. Bu nedenle olimpiyat oyunları nispeten ev sahibi şehirlerin kentsel dönüşüm politikasının sağlanmasında önemli bir araç görevindedir (Chalkley ve Essex, 1999).

Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapabilmek için ÷lkeler kıyasıya rekabet halindeyken bu ÷lkelerin ekonomik ve siyasi gücü adaylık sürecinde büyük önem arz etmektedir. Ekonomik güç aynı zamanda bir ÷lkenin siyasi gücüne doğrudan etki eden güçtür. Olimpiyat oyunlarının ÷lkeye sağladığı tüm faydalar göz önüne alındığında ÷lkeler bu büyük organizasyona ev sahipliği yapmak için birbirleriyle yarışmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ÷lkeler ekonomik ve siyasal güçlerini ispat ederek uluslararası itibar kazanmak için büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapmak istemektedirler. Olimpiyatlara ev sahipliği yapacak ÷lkelere aday başvurusu yaptıktan sonra yetkili kurul olan Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından adaylık süreçleri değerlendirilerek seçilmektedirler.

23 Haziran 1894 tarihinde kurulan Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), oyunlara aday şehirlerarasından en uygun olanı seçmede yetkili mercidir. ÷lkeler için ev sahipliği süreci başvuru ve adaylık aşaması olarak iki bölüme ayrılmaktadır. Başvuru aşamasında IOC, başvuru yapan ÷lkelerin belirlediği şehrin yeterlilikleri sağlayıp sağlamadığını incelemekte ve her başvuru için detaylı bir rapor oluşturmaktadır. Bu rapor daha sonra IOC tarafından paylaşılmakta ve hangi şehirlerin adaylık aşamasına geçebilmek için gereklilikleri yerine getirdiğine IOC Yönetim Kurulu karar vermektedir. Daha sonra her aday şehir neden olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak istediğine dair bir sunum yapmak zorundadır. Seçim süreci olimpiyat oyunlarının başlamasından yedi yıl önce tamamlanmaktadır (Kite, 2015). Ancak IOC'nin Lozan'da bulunan genel merkezinde 11 Temmuz 2017 tarihinde yapılan toplantı sonucunda, Fransa'nın başkenti Paris ve ABD'nin Los Angeles kentinin aday olduğu 2024 ve 2028

Yaz Olimpiyat Oyunları'nın ev sahiplerinin aynı anda belirlenmesi teklifi, oy birliğiyle kabul edilmiş ve bu süreç bu oyunlar için farklı işlemiştir.

2020 Olimpiyat Oyunlarına İstanbul, Tokyo, Bakü, Doha, Madrid ve Annexes şehirleri aday şehir olabilmek adına başvuru yapmıştır. Bakü, Doha ve Annexes ilk oylama sonucunda elenmiştir. Aday olmaya hak kazanan üç şehrin Olimpiyat Çalışma Grubu tarafından IOC değerlendirme kriterlerinden aldıkları puanlar Tablo 1'de yer almaktadır.

**Tablo 1. Olimpiyat Çalışma Grubu'nun Aday Şehirlere Verdiği Puanlar**

KONU	İSTANBUL	MADRİD	TOKYO
1-Spor Tesisleri	7	8.5	8
2-Olimpiyat Köyü	7	8	8.5
3-Medya Merkezi	7	7.5	8.5
4-Organizasyon Tecrübe	6.25	8	7.5
5-Çevre ve Meteoroloji	6	8.25	6.75
6-Konaklama	7	8.5	9.5
7-Tıbbi Hizmetler- Doping Kontrolü	6	8.5	8.5
8-Ulaşım	7.5	8.5	8.5
9-Güvenlik-Emniyet	6.5	7.5	8
10-Telekomünikasyon	7	9	9
11-Enerji	7	8.5	6.5
12-Gümrük-Vize	8	8	8
13-Halk-Hükümet Desteği	8.5	8	7.5
14-Finans	7	6.5	7.5

*Kaynak: Games of The Xxxii Olympiad 2020 Working Group Report*

Uluslararası Olimpiyat Komitesi, olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak için aday olan ülkeleri değerlendirirken aday şehrin vizyonu ve kapsamı, spor ve yarışma yerleri, olimpiyat köyü, paralimpik oyunlar, konaklama, ulaşım, medya işleri, çevre, emniyet ve asayiş, tıbbi hizmetleri ve doping kontrolü, hükümet ve halk desteği, pazarlama ve ekonomi kriterlerini dikkate alarak bir değerlendirme yapmaktadır (IOC Factsheet of Host City Election, 2013). Aday aday kent adaylık mektubunu göndermesi ve IOC'nin aday adaylığına uygunluk yanıtından sonra yukarıda bahsi geçen IOC'nin ev sahibi kent seçim kriterlerini oluşturan başlıklara göre adaylık dosyasını hazırlayan aday kentlerin iki aşamalı aday adaylığı süreci Tablo 2'de yer almaktadır.

**Tablo 2. Olimpiyat oyunları ev sahibi kent seçimi süreci**

	Süreç	Tarihler
Aşama 1	Adaylık mektubunun gönderilmesi	29 Temmuz 2011' e kadar
	IOC'nin aday adaylığına uygunluk yanıtı	29 Ağustos 2011'e kadar
	NOC'un IOC'ye Aday Adayı kenti açıklaması	1 Eylül 2011
	Adaylık Kabul Prosedürü'nün imzalanması	15 Eylül 2011
	Adaylık Kabul Ücretinin ödenmesi (150,000 ABD Doları)	15 Eylül 2011
	Aday Adayı Kentler için IOC bilgilendirme semineri	Kasım 2011
	IOC'ye Başvuru dosyalarının ve garanti mektuplarının teslimi	15 Şubat 2012
	IOC ve uzmanlar tarafından Başvuru Dosyası'nda verilen cevapların incelenmesi	Şubat-Nisan 2012
Aşama 2	IOC Yönetim Kurulu'nun Aday Kent seçimi	Mayıs 2012
	Olimpiyat oyunları gözlem programı-Londra 2012	27 Tem.-12 Ağustos 2012
	Rio de Janerio'da Londra 2012 üzerinden bilgi edinilmesi	Kasım 2012
	IOC'ye Adaylık dosyasının teslimi (Uluslararası tanıtımın başlangıcı)	7 Ocak 2013
	2020 IOC Değerlendirme Komisyon Raporu	Haziran 2013
	Aday Kentlerin IOC üyelerine sunumu	3-4 Temmuz 2013
	2020 Olimpiyat Oyunları ev sahibi kentin seçimi	7 Eylül 2013

Kaynak: 2020 Candidature Acceptance Procedure,2011

2. aşamada 23 Mayıs 2012'de aday şehirler IOC Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmişlerdir. 23 Haziran 2012'de adaylık prosedürü imzalanmış ve aday şehirler \$500.000 adaylık aidatı ödemiştir. 7 Ocak 2013'te 100 nüsha adaylık dosyası, 2 nüsha maddi garanti bildirisi, imzalı taahhütname, 2 nüsha detaylı bütçe, olimpiyatla ilgili haritalar (tesisler, konaklama mekanları vb.), dijital materyal vs. resmen sunulmuş ve daha sonra değerlendirme komisyonu aday şehirleri ziyaret etmişlerdir. Haziran 2013'te değerlendirme komisyonu IOC'ye rapor sunmuş ve aday şehirler son bir defa adaylıklarını anlatmışlardır. 3-4 Temmuz 2013'de IOC üyelerine aday şehir temsilcileri tarafından teknik sunum yapılmıştır. 7 Eylül 2013'te Buenos Aires'te (Arjantin), 125. IOC oturumunda 2020 Olimpiyat Oyunları'nın Tokyo şehrinde yapılacağı sonucu yapılan oylama ile belirlenmiştir (2020 Working Group Report; Report of the IOC 2020 Evaluation Commission).

Bu kapsamda bu çalışmanın amacı, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Aday Kabul Prosedürü ve Değerlendirme Raporu'nda yer alan bazı kriterler doğrultusunda 2020 Olimpiyat Oyunlarına aday olan ülkelerin adaylık süreçlerinin değerlendirilmesidir.

### Aday Ülkelerin Bazı Kriterler Açısından Değerlendirmesi

Bu bölümde İstanbul, Tokyo ve Madrid şehirlerinin adaylık süreçlerinde IOC kriterlerinden spor tesisleri, organizasyon tecrübesi, ülke ekonomisi, ulaşım ve halk-hükümet desteği kriterlerine göre aday ülkeler değerlendirilmiştir. Ayrıca aday ülkelerin değerlendirme sürecinde etkili olduğunu düşündüğümüz ve lobicilik faaliyetleri için önem arz eden aday ülkelerin uluslararası spor kuruluşlarında bulunan üyeleri gösterilmiştir.

#### *Spor Tesisleri*

Bu bölümünde aday ülkelerin ev sahipliğini kazanmaları durumunda mevcut ve planlanan spor tesisleri hakkında bilgiler vermektedir.

*Tablo 3. İstanbul şehri için var olan ve öngörülen yarışma alanları*

	Bölge	Kompleks	Yarışma Yeri
<b>İstanbul</b> <b>(4 bölge-7</b> <b>Kompleks-38</b> <b>Yarışma yeri)</b>	Olimpiyat Şehri Bölgesi	Olimpiyat Şehri Kompleksi	11 Yarışma yeri
	Sahil Bölgesi	Esenler Kompleksi	3 Yarışma yeri
		Ataköy Kompleksi	4 Yarışma yeri
		Tarihi Şehir Kompleksi	3 Yarışma yeri
		Taksim Kompleksi	2 Yarışma yeri
		Liman Kompleksi	6 Yarışma yeri
	Boğaz Bölgesi	Belgrad Ormanları Kompleksi	5 Yarışma yeri
<b>Ek olarak 4 bağimsız Yarışma yeri</b>	Atasehir Arena, Futbol Stadyumu (Ankara, Antalya ve Bursa)		
Var olan 11 Yarışma yeri			
6 Yarışma yeri geçici olarak inşa edilecek.			
21 Yarışma yeri kalıcı olarak inşa edilecek.			

*Kaynak: Report of the IOC 2020 Evaluation Commission 2013*

Tablo 3' te İstanbul'un var olan 11 adet yarışma alanı bulunurken geçici olarak 6, kalıcı olarak ise 21 adet yeni yarışma alanının inşa edileceğini öngörülmüştür.

**Tablo 4. Tokyo şehri için var olan ve öngörülen yarışma alanları**

	<b>Bölge</b>	<b>Kompleks</b>	<b>Yarışma Yeri</b>
<b>Tokyo</b> <b>(2 Bölge-5</b> <b>Kompleks-36</b> <b>Yarışma yeri)</b>	Kültür Bölgesi	Olympic Stadium Precinct	2 Yarışma yeri
		Imperial Palace Centre	2 Yarışma yeri
	Tokyo Bay Bölgesi	2 bağımsız Yarışma yeri (Hentbol ve Boks)	
		Waterfront Plazas	9 Yarışma yeri
		Dream Island	6 Yarışma yeri
		Sea Forest	4 Yarışma yeri
		2 Bağımsız Yarışma yeri (Hokey ve Kano-kayak-salom)	
<b>2 Bölgenin</b> <b>Dışında</b>	Musashino Forest Kompleksi (3 Yarışma yeri ve 2 Bağımsız Yarışma yeri (Golf ve Atıcılık))		
<b>Tokyo'nun</b> <b>Dışında</b>	Futbol Stadyumu (Yakohama, Saitama, Miyagi and Sapporo)		
Var olan 15 Yarışma yeri			
10 Yarışma yeri geçici inşa edilecek.			
9 Yarışma yeri kalıcı inşa edilecek.			
2 Yarışma yeri olimpiyat oyunları olmasa dahi inşa edilecek.			

*Kaynak: Report of the IOC 2020 Evaluation Commission 2013*

Tablo 4 incelendiğinde Tokyo şehrinin var olan 15 adet yarışma alanı bulunurken geçici olarak 10, kalıcı olarak ise 9 adet yeni yarışma alanının inşa edileceği vaat edilmiştir. Bunun yanı sıra oyunlara bakılmaksızın 2 yarışma alanının inşası planlanmıştır.

**Tablo 5. Madrid şehri için var olan ve öngörülen yarışma alanları**

	<b>Bölge</b>	<b>Kompleks</b>	<b>Yarışma Yeri</b>
<b>Madrid</b> <b>(2 Bölge-4</b> <b>Kompleks-35</b> <b>Yarışma yeri)</b>	Campo de las	Olympic Park	5 Yarışma yeri
	Naciones Bölgesi	IFEMA	9 Yarışma yeri
		Club de Campo	4 Yarışma yeri
	Manzanares Bölgesi	Casa de Campo Precinct	2 Yarışma yeri
2 Bağımsız Yarışma yeri			
<b>Retiro Park ve</b> <b>The Las Ventas</b> <b>arasında</b>	2 bölgenin arasında 6 yarışma yeri		
<b>Outside of</b> <b>Madrid</b>	Paracuellos de Jarama 'da 1 yarışma yeri (Atıcılık)		
6 Futbol Stadyumu (Barcelona, Cordoba, Malaga, Valladolid ve Zaragoza) ve Yelken Yarışma yeri (Valencia)			
Var olan 28 Yarışma yeri			
3 Yarışma yeri geçici olarak inşa edilecek.			
4 Yarışma yeri kalıcı olarak inşa edilecek.			

*Kaynak: Report of the IOC 2020 Evaluation Commission 2013*



Tablo 5'e göre Madrid şehrinin var olan 28 adet yarışma alanı bulunurken geçici olarak 3, kalıcı olarak ise 4 adet yeni yarışma alanının inşa edileceği vaat edilmiştir.

### *Ülke Ekonomisi*

Bir başka IOC kriteri olan aday şehirlerin ülke ekonomileri nüfusları ve kişi başına düşen gayri safi milli hasıla miktarlarıyla birlikte Tablo 6'da verilmiştir.

*Tablo 6. Aday ülkelerin 2012 yılı verilerine göre nüfusları ve kişi başına düşen milli gelirleri*

	Nüfus (Ülke-Şehir)	Kişi Başına Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (USD)
<b>İstanbul</b>	73 Milyon-13 Milyon	11,000
<b>Tokyo</b>	128 Milyon-13 Milyon	47,000
<b>Madrid</b>	46 Milyon-3.3 Milyon	29,000

*Kaynak: The World Bank*

Adaylık sürecinin belirlendiği 2012 verilerine göre Türkiye'nin toplam nüfusu 73 milyon iken, İstanbul'un nüfusu 13 milyondur. Verilere göre ülkede kişi başına düşen milli gelir 11.000 dolar olarak belirlenmiştir.




Japonya'nın toplam nüfusu 128 milyonken, Tokyo şehrinin nüfusu 13 milyondur. Ayrıca kişi başına düşen milli gelir 47.000 dolardır.

İspanya'nın ise toplam nüfusu 46 milyon olarak belirlenmişken, Madrid'in nüfusu 3.3 milyon olarak gösterilmiştir. Kişi başına düşen milli gelir 29.000 dolar olarak verilerde yer almaktadır.

### *Organizasyon Tecrübesi*

IOC aday şehirlerin spor organizasyon tecrübelerine önem vermekte ve bunu önemli bir kriter olarak görmektedir. Bu nedenle Çizelge 1'de aday ülkelerin organizasyon tecrübeleri verilmiştir.

THE CANDIDATE CITIES<sup>2</sup>

	<p><b><u>ISTANBUL</u></b></p> <p>Previous Times as Olympic Host City: none Former Bids to the IOC<sup>3</sup>: 2000, 2004, 2008 (Candidate City), 2012 (Applicant City) Other Turkish Olympic Host Cities: • Summer Games - none • Winter Games - none</p>
	<p><b><u>TOKYO</u></b></p> <p>Previous Times as Olympic Host City<sup>4</sup>: 1964 Summer Games Former Bids to the IOC<sup>3</sup>: 1960, 1964, 2016 (Candidate City) Other Japanese Olympic Host Cities<sup>4</sup>: • Summer Games - none • Winter Games - 1972 Sapporo, 1998 Nagano</p>
	<p><b><u>MADRID</u></b></p> <p>Previous Times as Olympic Host City: none Former Bids to the IOC<sup>3</sup>: 1972, 2012 (Candidate City), 2016 (Candidate City) Other Spanish Olympic Host Cities: • Summer Games - 1992 Barcelona • Winter Games - none</p>

**Çizelge 1. Aday Şehirlerin Olimpiyat Tecrübeleri**

*Kaynak: 2020 Olympic Games Bid Procedure 'Quick Reference', 2013*

Çizelge 1'e göre İstanbul daha önce olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmamıştır. İstanbul daha önce 2000, 2004, 2008 olimpiyatlarında IOC'ye aday şehir olmuş, 2012 olimpiyatlarında ise yalnızca başvuru yapmıştır.

Tokyo, 1964 Yaz Olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır. Bunun dışında 1960, 1964, 2016 olimpiyatlarına aday şehir olmuştur. Japonya'nın diğer şehirlerinden herhangi birisi yaz olimpiyatlarına ev sahipliği yapmazken, Sapporo (1972) ve Nagano (1998) kış oyunlarına ev sahipliği yapmış şehirleridir.

Madrid ise tarihinde olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmamıştır. 1972, 2012 ve 2016 olimpiyatlarında aday şehir olmuştur. İspanya'nın Barcelona şehri 1992 Yaz Olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır.

## *Aday Ülkelerin Uluslararası Spor Kuruluşlarında Bulunan Üyeleri*

Bu bölümde aday şehirlerin uluslararası spor kuruluşlarında yer alan üyeleri yer almaktadır. Aday şehir seçiminde, uluslararası spor kuruluşlarının üyelerinin oy hakkına sahip olduğu düşünülürse seçim sürecinde bu kuruluşlarda yer alan aday şehir üye sayılarının önemli olduğu ifade edilebilir.

*Tablo 7. Aday ülkelerin IOC, FIFA ve UEFA'da bulunan üyeleri*

	<b>Türkiye</b>	<b>Japonya</b>	<b>İspanya</b>
<b>IOC</b>	Uğur ERDENER (2008)	Tsunekazu TAKEDA(2012) Chiharu IGAYA (1982)	Marisol CASADO (2010) José PERURENA (2011) Infanta Doña Pilar de BORBÓN (1996)
<b>FIFA</b>	Leyla TEGMO REDDY Servet YARDIMCI	Mitsuru MURAI Michiko DOHI	Pedro LOPEZ JIMENEZ Helena HERRERO
<b>UEFA</b>	Servet Yardımcı (2018)	-	Juan Luis Larrea SAROBE (2017)
<b>IPC</b>	-	Yasushi YAMAWAKİ	-
	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>

Aday ülkelerin uluslararası spor kuruluşlarında bulunan üyeleri incelendiğinde Türkiye'nin IOC'de bulunan üyesi yalnızca Uğur ERDENER iken, Japonya'nın Tsunekazu TAKEDA ve Chiharu IGAYA'dır. İspanya'nın ise Marisol CASADO, José PERURENA ve Infanta Doña Pilar de BORBÓN'dır.

Ülkelerin FIFA'da bulunan üyelerine bakıldığında Türkiye'nin üyeleri Leyla TEGMO REDDY ve Servet YARDIMCI, Japonya'nın Mitsuru MURAI ve Michiko DOHI, İspanya'nın ise Pedro LOPEZ JIMENEZ ve Helena HERRERO'dur. Bu üyeler FIFA'nın çeşitli komitelerinde yer almaktadırlar.

UEFA'ya bakıldığında ise Türkiye'nin üyesi FIFA'da olduğu gibi Servet YARDIMCI'dır. İspanya'nın üyesi Juan Luis Larrea SAROBE iken, bir Avrupa ülkesi olmayan Japonya'nın UEFA'da üyesi bulunmamaktadır.

Aday ülkelerin International Paralympic Committee (IPC)'de yer alan üyelerine bakıldığında yalnızca Japon Yasushi YAMAWAKİ bulunmaktadır.

Tablo 8. Aday ülkelerin olimpiik branşlarda uluslararası federasyonlarda yer alan üyeleri

	Turkey	Japan	Spain
<b>Boks</b>	Eyüp GÖZGEÇ (üye)	-	-
<b>Badminton</b>	-	-	David CAPELLO (üye)
<b>Binicilik</b>	Armağan ÖZGÖR- KEY (üye)	-	-
<b>Basketbol</b>	Turgay DEMİREL (üye)	-	Haroci MURATORE(Başkan)
<b>Eskrim</b>	-	Ota YUKİ (üye)	-
<b>Cimnastik</b>	-	Morinari WATANABE (Başkan)	-
<b>Yüzme</b>	-	Daichi SUZUKİ (üye) Kazuo SANO (üye)	Fernando CARPENA (üye)
<b>Roller Skate</b>	-	-	Carmela PANIAGUA (üye)
<b>Kürek</b>	-	Masakuni HOROBUCHİ (üye)	-
<b>Voleybol</b>	-	Kenji SHIMAOKA (üye)	-
<b>Atletizm</b>	-	Hiroshi YOKOKAWA (üye)	Jose Maria ODRIÓZOLA (Mali Sorumlu)
<b>Kano</b>	-	Shoken NARİTA (üye)	Jose PERURENA(Başkan)
<b>Tırmanış</b>	-	Kobinata TORU (Baş. Vek.)	-
<b>Golf</b>	-	Nobuko HİROYAMA (üye)	-
<b>Hokey</b>	-	Yoshihide WATANABE (üye)	Roman GALLEGO (üye)
<b>Judo</b>	-	Haruki NEMURA (Promotion Dir. Yasuhiro YAMASHİTA (Development Dir.)	Juan Carlos BARCOS (Referee Dir.)
<b>Atıcılık</b>	-	-	Rodrigo De Mesa RUIZ (üye)
<b>Masa Tenisi</b>	Emre AK	Atsushi HASEGAWA Yukito SETA Shiro MATSUO Kazuto YOSHİDA Yoshiko KATAYAMA	-
<b>Triatlon</b>	-	Shin OTSUKA (Başkan v.)	Marisol CASADO(Başkan) Antonio ARİMANY (Gen. Sek.)
<b>Bisiklet</b>	-	-	Jose Luis LOPEZ CERRON (üye)
<b>Modern P.</b>	-	-	Juan ANTANIO(Başkan)
<b>Okçuluk</b>	Uğur ERDENER (Başkan)	Kotaro HATA (üye)	-
<b>Beyzbol</b>	-	Taeko UTSUGI(üye)	-

Olimpiyatlara Aday Olan Şehirlerin Adaylık Süreçlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (2020 Olimpiyatları Örneği)

ve Softbol			
<b>Karate</b>	Esat DELİHA-SAN (üye)	Toshihisa NAGURA (Gen.S) Takashi SASAKAWA (üye) Tsunekazu TAKEDA (üye)	Antanio ESPINOS(Başkan)
<b>Rugby</b>	-	Ichiro KONO (üye) Keiko ASAMI (üye)	-
<b>Yelken</b>	-	-	Ana SANCHEZ (Başkan v.)
<b>Taekwondo</b>	Metin ŞAHİN (üye)	-	Jesus Castellanos PUEBLAS (üye)
	7	26	16

Tablo 8’de 32 olimpik branşın 27’sinin uluslararası kuruluşlarında bulunan üst düzey yöneticiler yer almaktadır. Türkiye’nin uluslararası kuruluşlarda toplam 7 üyesi bulunmaktadır. Japonya’nın ise 26 üyesi bulunurken İspanya’nın 16 üyesi bulunmaktadır.

Tablo 9’da üç aday kentin mottoları, vizyonları, konseptleri, olimpik köy, ulaşım ve ekonomik durumlarına göre karşılaştırılması bulunmaktadır.

**Tablo 9. 2020 Olimpiyat Oyunları aday kent karşılaştırması (Report of the IOC 2020 Evaluation Commission 2013)**

	İSTANBUL 2020	TOKYO 2020	MADRİD 2020																														
<b>MOTTO</b>	BRIDGE TOGETHER	DISCOVER TOMORROW	ILLUMINATE THE FUTURE																														
<b>VİZYON</b>	İstanbul 2020 aracılığıyla, Türkiye'nin dünyadaki konumunu yeniden belirlemesi ve küresel anlayış ve kapsayıcılığı besleyen ilk laik Müslüman ülke olarak oyunlara ev sahipliği yapmak. <b>Türkiye 2023 Master Planı</b> ile uyumlu	Kenti merkeze alan Olimpik değerlerin güçlenmesini sağlayacak sıra dışı ve kente özgü bir kutlama ve 1964 Oyunları'nda olduğu gibi spora ivme kazandırmak. <b>Tokyo Vision 2020</b> ile uyumlu	2020 Oyunları aracılığıyla, Madrid'de spor yoluyla sosyal bütünlüğün sağlanacağı ve İspanya'nın spor tutkusunun tüm dünyayı tetiklemek, sürdürülebilir ekonomik gelişim ve özellikle gençler için iş imkanları yaratmak. <b>Futuro Ciudad Madrid 2020</b> ile uyumlu																														
<b>KONSEPT</b>	Asya ve Avrupa kıtalarını birleştiren İstanbul Boğazı, Oyunları'n konseptinde kilit öğedir ve Oyunların farklı kültürleri bir araya getirmesi, bu kültürler arasında 'köprü kurması' vurgulanmaktadır. Yerleşim planı 4 bölgeye ayrılmaktadır: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Olimpik Bölge</li> <li>• Sahil Bölgesi</li> <li>• Boğaziçi Bölgesi</li> <li>• Orman Bölgesi</li> </ul> <b>YAYGIN</b>	Futbol müsabakaları dışında tüm Oyunların Tokyo'da gerçekleştirildiği <b>kompakt</b> bir Oyun konsepti geliştirilmiştir. Oyun tesislerinin büyük çoğunluğu Tokyo kent merkezinde yer alması planlanmıştır.  Yerleşim planı 2 bölgeye ayrılmaktadır: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Miras Bölgesi</li> <li>• Tokyo Körfezi Bölgesi</li> </ul> <b>KOMPAKT- KENT MERKEZLİ</b>	Madrid Oyunları'nın konsepti en çok sayıda mevcut tesisin kullanımı ve bu tesislere kamusal ulaşım araçları ile kolay erişimi sağlamaya dayanmaktadır.  Yerleşim olarak <b>çok kompakt</b> bir düzen önermektedir. Tesisler 2 büyük bölgede konumlanmaktadır: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Campo de las Naciones Bölgesi</li> <li>• Manzanares Bölgesi</li> </ul> <b>ÇOK KOMPAKT KENT MERKEZLİ</b>																														
<b>OLİMPİK KÖY</b>	72 hektar (tek bir bölgede) 18 hektar antrenman alanı Yatak kapasitesi: 17,500	44 hektar (tek bir bölgede) Yatak kapasitesi: 17,000	64 hektar (tek bir bölgede) 18 hektar antrenman alanı Yatak kapasitesi: 17,800																														
<b>KONAKLAMA</b>	50 km yarıçapı alanında: 46,000 otel odası + 9,000 yurt odası Oyunların merkezinin 10 km yarı çapında yaklaşık yalnızca 16,000 oda bulunmaktadır ve bu, <b>yaygın bir</b> konaklama planı olduğunu göstermektedir.	50 km yarıçapı alanında: yaklaşık 140,000 uluslararası stilde otel odası + geleneksel Japon konaklarında da 9,500 oda Oyunların merkezinin 10 km yarı çapında yaklaşık 37,000 oda bulunmaktadır ve <b>çok kompakt</b> bir sistemi yansıtmaktadır.	50 km lik yarıçaplık alanda 45,000 otel odası +3,000 yurt odası Oyunların merkezinin 10 km yarı çapında Yaklaşık 33,500 oda bulunmaktadır ve <b>kompakt</b> bir konaklama planına işaret etmektedir.																														
<b>ULAŞIM</b>	-Trafik sıkışıklığının artması olasıdır. -Ek ulaşım altyapısına ihtiyacı bulunmaktadır. -Havalimanları yeterli kapasitedir. <b>UZAKLIK VE SEYAHAT SÜRELERİ</b>	-Trafikte değişim beklenmemektedir. -Ek ulaşım altyapısına ihtiyacı bulunmamaktadır. -Havalimanları yeterli kapasitedir. <b>UZAKLIK VE SEYAHAT SÜRELERİ</b>	-Trafikte değişim beklenmemektedir. -Ek ulaşım altyapısına ihtiyacı bulunmamaktadır. -Havalimanı yeterli kapasitedir. <b>UZAKLIK VE SEYAHAT SÜRELERİ</b>																														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>&lt;10 da- kika</th> <th>11-20 dakika</th> <th>21-30 dakika</th> <th>31-40 dakika</th> <th>&gt;40 da- kika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14</td> <td>4</td> <td>11</td> <td>6</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika	14	4	11	6	0	<table border="1"> <thead> <tr> <th>&lt;10 da- kika</th> <th>11-20 dakika</th> <th>21-30 dakika</th> <th>31-40 dakika</th> <th>&gt;40 da- kika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>20</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika	20	5	5	1	1	<table border="1"> <thead> <tr> <th>&lt;10 da- kika</th> <th>11-20 dakika</th> <th>21-30 dakika</th> <th>31-40 dakika</th> <th>&gt;40 da- kika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>19</td> <td>10</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika	19	10	0	0	0
<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika																													
14	4	11	6	0																													
<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika																													
20	5	5	1	1																													
<10 da- kika	11-20 dakika	21-30 dakika	31-40 dakika	>40 da- kika																													
19	10	0	0	0																													
<b>EKONOMİK</b>	Dünyanın 17. en büyük ekonomisi 2013-16 yılları arasındaki süreçte, the Economist Intelligence Unit projeleri yıllık ortalama büyüme oranını %4-5 olduğunu belirtmektedir (Nisan 2013'te olduğu gibi).	Dünya'nın 3. En büyük ekonomisi 2013-16 yılları arasındaki süreçte, the Economist Intelligence Unit projeleri yıllık ortalama büyüme oranını %1-2 olduğunu belirtmektedir (Nisan 2013'te olduğu gibi).	Dünya'nın 13. En büyük ekonomisi 2013-2016 yılları arasında yıllık ortalama büyüme oranının % -1.7 (2013) ile % +1.1 (2016) oranında değişeceğini öngörmektedir. the international monetary fund shows a nominal																														

## Tartışma ve Sonuç

Birçok ÷lkenin olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak ile yakından ilgilenmesinin ve kazanmak için hırsla yarışmasının arkasında büyük hayaller yatar. Kısa vadede istihdam yaratma, uzun vadede ise altyapı modernizasyonu, uluslararası prestij kazanma, ÷lkenin dünyaca tanınması, turizme katkı, ekonomik kalkınma gibi hem sosyal hem ekonomik gelişmeler ÷lkelerin beklentileri arasındadır (Tuğran, 2016). Dünyanın en kapsamlı spor organizasyonlarından biri olan olimpiyat oyunlarının özellikle genç kuşak arasında yaygın bir şekilde kitle iletişim araçlarıyla takip edilmesini sağlamaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarıyla dünya genelinde milyarlarca insana kolaylıkla ulaşma imkânı sunan medya, geçmişten günümüze spor endüstrisi ile iç içe olmuştur. Bu durum sporun farklı kültürleri ve milletleri bir araya getirmesinin yanı sıra sporun büyük bir sektör olması ve güçlü bir ekonomi desteği sağlamasından kaynaklanmaktadır (Yıldız, Özsoy ve Kalkan, 2017).

Günümüzde bütün sportif etkinlikler ve organizasyonlar artık çok önemli bütçelerle organize edilmekte, bu bağlamda bakıldığında şüphesiz ki dünyanın en önemli, en değerli ve en pahalı sportif organizasyonu olarak karşımıza olimpiyat oyunları çıkmaktadır. Aynı zamanda bu organizasyonu düzenleyebilmek ÷lkeler için çok büyük bir prestij meselesi olmaktadır. Her dört senede bir bu etkinliğe aday iddialı şehirler, hükümetleri aracılığıyla sonraki olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapabilmek için sıkı bir yarış içerisine girmektedir (Akşar, 2013). Bu yarış sürecinde IOC'nin aday şehirleri seçme kriterleri bulunmakta ve ev sahipliği yapacak şehir, aday şehirler arasında bir oylamaya tabi tutularak belirlenmektedir. Şehirlerin adaylık durumları IOC'nin değerlendirme kriterlerinden; spor tesisleri, olimpiyat tecrübeleri, ÷lke ekonomileri, konaklama ve uluslararası spor kuruluşlarında yer alan temsilcilerine göre bu bölümde değerlendirilmektedir.

Aday şehirlerin spor tesislerine bakıldığında İstanbul, adaylık dosyasında 38 spor tesisi bildirmiş fakat bu tesislerin sadece 11'i var olan tesislerken 27 adet tesisin ev sahibi olma durumunda yapımı planlanmıştır. Tokyo, 36 spor tesisi olarak bildirmiş bunların 15'i var olan tesislerken, 2 tanesi ise oyunlara bakılmaksızın yapılacak tesisler olarak belirtilmiştir.

Madrid ise mevcut 28 tesisle alt yapı olarak en hazır ülke görünümü vermektedir. Şehirlerin alt yapı hizmetleri değerlendirildiğinde Türkiye, IOC değerlendirmesinde 7 puanla en düşük puanı alarak en geride kalan şehirdir (Tablo 1). 2020 Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapacak olan Tokyo ise 8 puan alırken Madrid 8.5 puanla tesis olarak en hazır konumda olan şehir görünümündedir (Games Of The XXXII Olympiad 2020 Working Group Report).

Yalçın'a (2014) göre İstanbul 2020 önerisi, 2000 sonrasında olimpiyat oyunlarında yaşanan aşırı kapasite problemini oluşturan etkenleri ve oyunlara bağlı ekonomik krizlerin oluşmasına neden olan bulguları taşımaktadır. Öncelikle 19.2 Milyar Dolar bütçesi ile o tarihe kadar en yüksek adaylık bütçesine sahip olan İstanbul'un, ev sahipliği yapması durumunda, önceki ev sahibi örneklerden yola çıkarak, oyunları, bütçesinin çok daha üzerinde bir rakama mal edeceği öngörülmüştür. Bu öngörünün arkasında 2000 sonrasında mevcut tesis kullanımının düşen yüzdesinin bile altında bir yüzdede mevcut tesise sahip olması, dolaylı bütçesinin toplam yüzdesinin %86.1'ini oluşturması ve etkinlik sonrasında tesislerin sürdürülebilirliğine yönelik kesin bir stratejinin bulunmaması yatmaktadır. Sonuç olarak, elde edilen bulgular İstanbul 2020 önerisinin, 2000 sonrasında ev sahibi olmuş diğer kentlerin sorunları ile paralellik taşıdığına işaret etmektedir.

Büyük bir spor organizasyonuna ev sahipliği yapabilmek için başvuran kent ya eskiden büyük bir spor organizasyona ev sahipliği yaptığı için halihazırda istenen düzeyde tesislere sahip olmalı ya da istenilen nitelikte tesisleri inşa edebilecek güçte olmalıdır.

Ev sahibi kentin ana sorumluluğu, oyunlar boyunca ev sahibi bölgede meydana gelebilecek talep fazlasını karşılamak kadar oyunun gereklerini de karşılayabilmektir. Talep fazlasını karşılayabilmek için kent gelişmiş bir altyapı sistemine sahip olmalı, büyük olaylar için geçici çözümler geliştirebilmeli, ev sahibi bölgenin gelecekteki altyapı gereksinimlerini karşılayacak yeni yatırımlar yapabilmeli ve kısıtlı zaman diliminde birçok büyük ölçekli projeye tanışabilecek kapasitede olmalıdır (Erten, 2008).

Olimpiyat oyunlarını ülkeye getirecekleri yararların yanı sıra bir ülke için oldukça masraflı ve maliyetli organizasyonlardır. Ülkeler/Şehirler bu maliyetlerin altından kalkabilmek adına ekonomik ve siyasi güce sahip



olmalıdır. Yeterli ekonomik gücü ve altyapısı olmayan ölkeler için organizasyon kapsamında inşası planlanan tesisler (TV, basın, medya binaları, spor tesisleri, oyunlar köyü gibi) hesapta olmayan maliyet artışlarını da beraberinde getirmektedir. Bu durum oyunların ardından ölkeleri zor durumlarda bırakmaktadır (Güçlü, 2001).

Olimpiyatlar için yapılan hazırlıklar, ulaşım altyapısında ve çeşitli projelerde kentin manzarasını ve fiziksel görünüşünü iyileştirmek amacıyla yeni yatırımlar için bir araç sağlayabilir. Sonuçta başarısız olan teklifler bile teklif öncesinde teklifi güçlendirmek için kentte başlatılan çeşitli ıslah ve kent projeleri yoluyla çeşitli faydalar sağlamaktadır (Essex ve Chalkley, 1998).

Oyunlar sayesinde ev sahibi ölkelerin elde ettikleri gelirler kadar, geliştirilen alt yapının daha sonradan halk tarafından kullanılması da önemli bir fayda ve refah artışı sağlandığı fikri genel kabul görmektedir (Yıldız ve Aydın, 2013). Gelişmiş ölkeler bu yüksek maliyeti karşılayabilirken Türkiye gibi gelişmekte olan bir ölkenin bu ölçüde büyük maliyetlerin altından kalkmakta oldukça zorlanacağı ve ekonomik olarak bunalım sürecine girebileceği düşünülmektedir. 2004 Atina Olimpiyatları sonrasında Yunanistan'ın yaşadığı kriz ve yaşadığı ekonomik bunalım buna örnek gösterilebilir.

Ulaşım kriteri incelendiğinde ise Tokyo ve Madrid'in mevcut durumda ulaşım sıkıntısına sahip olmadığı görölmektedir. Ulaştırma ve İş Analizleri Merkezi tarafından yapılan araştırma sonucu dünyada trafiğin en yoğun olduğu kentler sırasında ikinci sırada yer alan İstanbul'un trafik sorununu Olimpiyat oyunlarına adaylık sürecinde büyük bir problem oluşturmuştur (Tablo 9).

Olimpiyat tecrübelerine bakıldığında ise Türkiye daha önce dört kez oyunlara adaylık başvurusu yapmasına rağmen herhangi bir olimpiyat oyununa ev sahipliği yapmamıştır. Tokyo ise üç kez oyunlara adaylık başvurusu yapmış ve 1964 Tokyo Olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca 1972 Sapporo ve 1998 Nagano Kış Oyunlarına da ev sahipliği yapmıştır. Madrid ise Tokyo gibi üç kez adaylık başvurusunda bulunmuş fakat ev sahipliği yapamamıştır. Fakat diğer bir İspanyol şehri olan Barcelona 1992 Yaz Olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır (Çizelge 1). Olimpiyat tecrübesi kriterinde de Türkiye diğer adaylara göre daha geride kaldığı ortaya çıkmaktadır.

Uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapmak ve bu organizasyonların altından başarıyla kalkabilmek bir ülkenin ekonomik gücüyle ilişkilendirilebilir. IOC Değerlendirme Komisyonu tarafından 2013 yılında yayınlanan rapor kapsamında, ev sahibi ülkenin seçileceği tarihe kadar son 10 yılda yapılan uluslararası müsabakaları değerlendirmektedir. 2003-2013 yılları arasında İstanbul ve Türkiye, olimpiyat oyunlarında yer alan 30'un üzerinde Olimpik branşta uluslararası etkinliğe ev sahipliği yapmıştır (AL Jazeera, 2012). Tokyo ve Japonya, son 10 yılda 27 Olimpik sporda büyük uluslararası etkinliklere ev sahipliği yaparken, Madrid ve İspanya, son 10 yılda 28 Olimpik branşta büyük uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapmıştır (Report Of The 2020 Evaluation Commission). Bu durumda Türkiye'nin diğer iki şehre kıyasla avantajlı konumda olduğu görülmektedir.

Diğer kriterlerden ülke/şehir nüfusu ve kişi başına düşen GSYİH dikkate alındığında Türkiye 11,000 dolar ile en düşük kişi başına düşen GSYİH oranıyla rakiplerine göre bir hayli geridedir. Bir ülkenin ekonomisi ne kadar güçlü ise ülkenin siyasi ve askeri olarak diğer ülkelere yaptırımları da bir o kadar güçlüdür.

Spor ekonomistleri, bir ulusun olimpiyat performansını ekonomik ve beşeri kaynaklara aynı zamanda bu kaynakların geliştirilmesine bağlamaktadır. Bu nedenle, Olimpik başarı kazanmanın ekonomik etkenleri ile ilgili birçok araştırmanın başlangıç noktası, bir ülkenin kişi başına düşen GSYİH ve nüfus seviyelerine bakılmasıyla oluşmaktadır (Andreff ve Andreff, 2010).

Bernard ve Busse (2000), ekonomik gücü gösteren kişi başına düşen GSYİH'nun, olimpiyatların başarıyla düzenlenmesinde ve madalya kazanılmasında önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Çünkü GSYİH olimpiyatlara sporcu yetiştirmede gerekli olan eğitim, toplumsal refah düzeyi, halkın bu tür oyunlara desteği, toplumdaki güvenlik ve suç oranlarındaki düşüklük, ülke genelindeki ulaşım ağı, sporcular için sağlanacak tesis ve altyapı gibi yatırımları sağlamada önemli rol oynamaktadır ve bir ülkenin ekonomik gücünü işaret etmektedir.

Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak için yeterli olduklarını IOC'ye kanıtlamak isteyen potansiyel ev sahibi şehirler sık sık büyük miktarlarda para harcamalarına neden olan bir teklif savaşı içerisine girmek-

tedirler. Her ev sahibi şehir bir önceki olimpiyat oyunlarından daha etkiliyici bir gösteri yaratmak ve sunabilmek için daha fazla para harcamak zorunda kalmaktadır. Bu da ev sahipliği yapacak ülkelerin ekonomilerinin yeterli büyüklüğe sahip olmasını gerektirmektedir. Örneğin 2008 Pekin Olimpiyat Oyunlarında Çin en iyi olimpiyat atmosferini yaratmak için yaklaşık 42 milyar dolar harcamıştır (Kite, 2015).

Poast'a (2007) göre ekonomik değerlendirmelerin IOC'nin olimpiyat ev sahipliğini nasıl etkileyebileceğini gösteren örnek, 1980'lerin sonlarında ve 1990'ların başlarında Berlin'in olimpiyat adaylığıdır. Dönemin Amerika Başkanı Ronald Reagan açık şekilde Berlin'in adaylığını desteklemiş ve Berlin'in yeniden birleşme öncesinde oyunlara ev sahipliği yapmasının, Doğu ile Batı arasındaki barışçıl gelişime önemli bir katkı yapmasını aynı zamanda Alman Devleti'nin ortak etkinlik aracılığıyla birliğinin geliştireceğini ifade etmiştir. 1989 yılının sonlarında ve 1990'ın başlarında yeniden birleşme süreci başladıktan sonra bile, ABD yönetimi, Berlin Olimpiyat Oyunlarının Soğuk Savaş dönemi düşmanlıklarını sona erdirmek için faydalı bir araç olacağına inanmıştır. Buna rağmen 1993 yılında IOC seçimlerinde 2000 Sydney Olimpiyatlarına ev sahipliğini Berlin beş oyla ikinci turda kaybetmiştir. Berlin'in mantıklı bir siyasi seçim olmasına rağmen birleşmenin ekonomik travması ve Almanya'nın bütçe durumunun kötüleşmesiyle Berlin ev sahibi olarak iyi bir ekonomik seçim olmamıştır.

Aday şehirlerin uluslararası spor kuruluşlarında ve federasyonlarda yer alan üyelerine bakıldığında, Türkiye'nin genel olarak 11 üyesi bulunurken, Japonya'nın 31, İspanya'nın ise 22 üyesinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapacak kenti belirleyen IOC değerlendirme komisyonu; IOC üyelerinden, Uluslararası Federasyonlar (IFs) temsilcilerinden, Ulusal Olimpiyat Komitelerinden (NOCs), sporcular komisyonu, Uluslararası Paralimpik Komitesi'nden (IPC) ve danışmanlardan oluşmaktadır (Yalçın, 2014). Değerlendirme sürecinde IOC üyeleri, Uluslararası Federasyonları (IF) temsil eden üyeler, Ulusal Olimpiyat Komitelerini temsil eden üyeler, Sporcular Komisyonu temsilcileri ve Uluslararası Paralimpik Komite (IPC) üyeleri ve diğer uzmanlar aday şehirleri incelemekte, aday şehirleri ziyaret etmekte ve IOC İcra Kurulu'na sunulacak bir değerlendirme raporu hazırlamaktadır (2020 Candidature Acceptance Procedure). Bu kapsamda adayların uluslararası kuruluşlardaki üye

sayısının fazla olması aday şehirlerin lobi faaliyetlerinde ve seçim süreçlerinde oldukça etkili olabilmektedir. Tokyo'nun 31 üyeye en fazla üyeye sahip olması adaylık sürecinde lobcilik faaliyetlerinde şehrin seçilmesine avantaj sağladığı düşünülmektedir.

Poast (2007) yaptığı çalışmada IOC'nin ev sahibi şehir seçimi ile ilgili çarpıcı sonuçlar sunmuştur. Bu sonuçlara göre "IOC karar verme sürecini çok uluslu şirketlerin çıkarları ve istekleri etkilemektedir. IOC, bir Amerikan boykotunu destekleyecek veya buna cesaret edebilecek şehirleri seçmeye cesaret edememektedir. IOC'nin bir Avrupa yanlılığı vardır ve IOC'nin seçim süreci rüşvete müsaittir. Fakat özellikle IOC, seçim yılı öncesindeki on yıl boyunca kişi başına düşen reel GSYH artış oranlarının yüksek olduğu ülkelerden şehirleri seçmek meyillindedir." Booth (2011), 1999 yılından sonra adaylık sürecinde rüşvet iddialarını engellemek adına IOC'nin getirdiği katı kuralların, adaylık sürecinde şeffaflığı artırdığını belirtse de en şeffaf ortamda bile güç ve para ilişkilerinin daha ağır basacağını iddia etmiştir.

Hem aday şehir sayısı hem de oyunlara ev sahipliği yapmanın zorluğu 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları'ndan bu yana büyük ölçüde artmış, bu nedenle IOC üyelerinin doğru karar vermeleri zorlaşmıştır. 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları sonunda dünyanın dört bir yanında medyada çıkarak IOC üyelerinin oylarını etkileyen yolsuzlukla ilgili haberlerin kamuoyunda yer alması sonucunda insanlarda olimpiyatlara ev sahipliği yapacak şehirlerin seçilmesinde en çok rüşvet veren kentin oyunları alacağına inanmalarına neden olduğu algısı oluşmuştur (Preuss, 2000).

Her ne kadar IOC'lerin resmi politikası her türlü yolsuzlukla mücadele etmek olsa da ve bunun tüm olanaklarını en aza indirmek için reformlar gerçekleştirse de yolsuzluk iddiaları hala ortaya çıkmaktadır.

2002 Kış Olimpiyat Oyunları adaylığı sürecinde yaşanan skandal bunun en büyük örneği olarak tarihe geçmiştir. 1994 yılında ABD/Salt Lake şehri adaylık dosyasını göndermiştir. IOC, 2002 Kış Olimpiyat Oyunlarına aday bütün şehirlere ve değerlendirme sürecine katılan tüm IOC üyelerine bir dizi talimat göndermiştir. Bu talimatta yer alan en önemli madde IOC üyelerinin parasal etkilerden uzak duracağına dair yemindir. Talimata göre aday şehirlerin IOC üyelerine vereceği hediyeler sınırlandırılmış ve belirli kurallar getirilmiştir. Ancak Salt Lake Teklif Komitesi Başkanı Thomas Welch ve yardımcısı David Johnson, IOC üyelerinin oylarını

etkilemek için bütçe ayırmıştır. Ancak bu bütçenin doğrudan komite defterinden çıktığını göstermemek için bir sponsor üzerinden bu işlemi gerçekleştirmişlerdir. Bunun üzerine yapılan şikayette "IOC üyelerine doğrudan ve dolaylı olarak para ödemesi yapmak, IOC üyelerinin çocukları ve akrabaları için öğrenim ücreti, geçim masrafları ve harcamalarını karşılamak, IOC üyeleri ve akrabalarının tıbbi harcamalarını ödemek, IOC üyelerinin ve akrabalarının kişisel ve tatil seyahat masraflarını ödemek ayrıca bir üyenin çocuğuna sahte belgelerle oturma izni almak" gibi iddialarda bulunulmuştur. Toplamda 1 milyon dolar üyelere harcandığı belirtilmiştir (Hamilton, 2010).

Crowther'a (2016) göre rüşvet, olimpiyatların ilk kurulduğu Antik Yunan döneminden bu yana var olmuştur. İddiaları arasında IOC'nin önde gelen bir üyesinin "oyunlara teklif veren şehirlerden 1 milyon dolara kadar rüşvet talep edildiği" ayrıca herhangi bir Olimpiyatı örnek göstermeden gayri resmi kişiler tarafından rakip şehirlere 1.8 milyon dolar karşılığında 25 IOC oyu vermeyi teklif ettiklerini söylemiştir.

Yakın zamanda gerçekleşen bir başka durumda ise 2020 Olimpiyat Oyunları adaylık sürecinde Japonya Olimpiyat Komitesi Başkanı Tsunekazu Takeda, Tokyo'nun İstanbul'u eleyerek 2020 Yaz Olimpiyatları'na ev sahipliği yapma hakkı kazandığı oylama öncesi hile yapmak ve rüşvet vermekle suçlanmış ve bunun sonucunda istifa etmiştir (Dooley, 2019).

Koorep (2016) yaptığı çalışmada, yolsuzluğa daha müsait sistemlere sahip ülkelerin olimpiyatlara ev sahipliği yapmalarının daha kolay olduğunu iddia etmiştir. Kesin bir kanıt olmamakla birlikte 2008 ile 2022 arasında gerçekleşen sekiz olimpiyat oyununu kazanan şehirlerin yolsuzluk seviyelerinin daha yüksek olduğu belirtmiştir.

Sonuç olarak, tüm değişkenlere göre aday ülkelerin genel durumlarına bakıldığında İstanbul'un tesisleşme, organizasyon tecrübesi, kişi başına düşen milli gelir ve uluslararası spor kuruluşlarında yer alan üye sayılarında rakiplerinin oldukça gerisinde olduğu görülmüştür. En önemli etkenin ise karar vericileri etkilemek adına, aday şehirlerin seçiminde oy kullanacak üyelerin az olması adaylık sürecinde büyük eksiklik olarak değerlendirilebilir.

## Öneriler

- Ülkemizin spor lobisini daha etkili kullanması ve uluslararası spor kuruluşlarda bulunan üyeleri etkilemek adına bu kuruluşlarda yer alan Türk üye sayılarını artırmayı sağlamak için gerekli adımların atılması gerekmektedir.
- Ülke spor politikasının oluşturulması ve istikrarlı bir şekilde politikaların harekete geçirilmesi önem arz etmektedir.
- Hükümetin bu konuyu sadece adaylık yılında değil de kalkınma ve eylem planlarında yer vermesi gerekmektedir.
- Olimpiyat adaylık sürecinde ülkelerin spor kültürü bakımından gelişmişliklerinin odaklandığı incelenmelere yer verilecek çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.

**EXTENDED ABSTRACT**

**Examining the Candidate Processes of the Cities  
Nominated for Olympic Games in Terms of  
Different Variables (Case of 2020 Olympic Games)**

\*

Halil Erdem Akoğlu- Ömer Özbey - Ercan Polat  
*Ankara University, Gazi University, Ömer Halisdemir University*

The modern Olympic Games were held for the first time in 1896 in Athens. The Olympic Games, which are held every four years, have experienced many events, including wars and boycotts. Countries have been willing to organize the Olympic Games in their own cities recently as it provides opportunities such as attracting tourists to the country supporting the economy as well as publicizing themselves to the world by renewing the existing country image (Kasimati, 2003). Through the international media, the Olympic Games give a great chance for the host city and the country to convey a new message to the global world or create a new image of the country (Akoğlu and Mutlu, 2019).

In order to host the Olympic Games, countries take part in cut-throat competition. On the other hand the economic and political power of these countries is really important in the nomination process. Economic power is also directly affects the political power of a country. When all the benefits of the Olympic Games to the country are considered, countries are competing with each other to host this great organization. Especially developing countries want to host big sports organizations in order to gain international reputation by proving their economic and political power. The countries that will host the Olympics firstly apply for candidacy, and then the nomination process is evaluated and determined by the International Olympic Committee (IOC).

The International Olympic Committee (IOC), established on June 23, 1894, is the competent authority to select the most suitable candidate for the games. The process of hosting is divided into two parts: application and candidacy for countries. During the application part, the IOC assesses

whether the city determined by the applicant countries meets the qualifications and prepares a detailed report for each application. This report is then shared by the IOC and the IOC Executive Board decides which cities have fulfilled the requirements to pass candidacy stage. Then each candidate city has to make a presentation explaining why it wants to host the Olympic Games. The election process is completed seven years before the beginning of Olympic Games (Kite, 2015). IOC evaluates the candidate countries in terms of vision and scope, sports and competition sites, Olympic village, Paralympic games, accommodation, transportation, media affairs, environment, safety and public order, medical services and doping control, government and public support, marketing and economic criteria (IOC Factsheet of Host City Election, 2013). In this context, the aim of this study is to evaluate the candidacy processes of the candidate countries of the 2020 Olympic Games in accordance with some criteria in the International Olympic Committee Candidate Acceptance Procedure and Evaluation Report.

In the nomination process of Istanbul, Tokyo and Madrid, candidate countries were evaluated according to IOC criteria considering sports facilities, organizational experience, national economy, transportation, and public-government support options. In addition, the candidate countries which have members of the international sports organizations are shown as candidature which we consider to be effective in the evaluation process of the candidate countries and which are significant for lobbying activities,.

Considering the sports facilities of the candidate cities, Istanbul reported 38 sports facilities in its candidacy file, but only 11 of these facilities were completed. In case of hosting, construction of 27 facilities is planned. Tokyo has reported 36 sports facilities, 15 of which are existing facilities, and 2 of them are facilities to be built regardless of the games. Madrid, with its 28 existing facilities, seems the most ready country in terms of infrastructure. Taking the service infrastructure of cities into consideration, Turkey taking the lowest score which is 7 is the last of all in IOC evaluation of the (Table 1,2,3). Tokyo, which will host the 2020 Olympic Games, gets 8 points, while Madrid is the most readily available city with 8.5 points (Games Of The XXXII Olympiad 2020 Working Group Report).



When the transportation criterion is evaluated, Tokyo and Madrid do not have any transportation difficulties. Nevertheless, as a result of the research conducted by the Transportation and Business Analysis Center, the traffic problem of Istanbul, which is ranked 2<sup>th</sup> among the cities with the highest traffic in the world, has become a major problem in the process of candidacy for the Olympic Games (Table 3).

Analysing the hosting experience of Olympic Games, Turkey hasn't hosted any Olympic games despite applying for candidacy four times before. On the other hand, Tokyo applied for candidacy three times and hosted the 1964 Tokyo Olympics. It also hosted the 1972 Sapporo and 1998 Nagano Winter Games. Madrid, like Tokyo, has applied three times, but has not been able to host. However, another Spanish city, Barcelona hosted the 1992 Summer Olympics (Table 4). It reveals that the Olympic hosting experience of Turkey like other criteria is less than the other candidates leaving the country behind the other candidates.

Considering the other criteria which is population of the countries / cities and GDP per capita in Turkey is rather behind compared to its competitors with the lowest per capita GDP ratios by 11,000\$. The more powerful a country's economy is, the stronger the country's political and military sanctions are.

Looking at the international sports organizations and federations members of the candidate cities, Turkey has 11 members overall, Japan 31, while Spain is equipped with 22 members. During the evaluation process; IOC members, members representing the International Federations (IF), members representing the National Olympic Committees, representatives of the Athletes Commission, members of the International Paralympic Committee (IPC) and other experts examine the applications of candidate cities and visit the candidate cities to prepare a report and submit them to the IOC Executive Board for evaluation. (2020 Candidature Acceptance Procedure). In this context, the great number of members of candidates in international organizations can be quite effective in lobbying and election processes of candidate cities.

The fact that Tokyo has the highest number of members with 31 members gave the city an advantage to be chosen in lobbying during the nomination process.

Booth (2011) argued that although the strict rules imposed by IOC after 1999 increased the transparency of the cities' candidacy process, power relations would prevail even in the most transparent environment.

Koorep (2016), in his study, claimed that it was easier for countries with more corrupt systems to host the Olympics. Although there is no conclusive evidence, it is stated that the cities that won the 8 Olympic Games between 2008 and 2022 had higher levels of corruption.

In conclusion, when the general conditions of the candidate countries are examined in terms of all variables, it is seen that Istanbul is far behind its competitors in terms of establishment, organization experience, per capita income and the number of members in international sports organizations. The most important factor is the low number of members who will vote in the selection of candidate cities in order to influence the decision makers.

Turkey should take necessary steps in order to increase the number of Turkish members in the international sport organizations. Therefore it can maintain sport lobbying effectively and influence the members of these organizations. Moreover it is substantial to establish sport policies of the country and pursue them consistently. Furthermore, the government should consider this issue not only in the year of candidacy but also in its development and action plans.

## Kaynakça / References

- Ak, D. (2015). Olimpiyat oyunlarının ev sahibi kente etkileri açısından değerlendirilmesi. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(1), 1-19.
- Akoğlu, H.E. ve Mutlu, T.O. (2018). Sporun kamu diplomasisi açısından Türkiye'nin imajına etkisi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 277-295.
- Akşar, T. (2013). *Olimpiyat düzenlemek akıl karı mı? Ülkeler neden olimpiyat düzenlerler?* Mart 2019 tarihinde (<http://www.futbolekonomi.com/index.php/haberler-makaleler/genel/122-tugrul-aksar/2730-olimpiyat-duzenlemek-akl-kar-m-uelkeler-eden-olimpiyat-duezenlerler.html>) adresinde erişildi.

- Andreff, M. ve Andreff, M. (2010). Economic prediction of sport performances: From Beijing Olympics to 2010 FIFA World Cup in South Africa. *International Association of Sports Economists – (Working Paper Series No. 10–8)*.
- Bernard, A. B. ve Busse, M. R. (2000). *Who wins the Olympic Games: Economic development and medal totals?* Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Booth, D. (2011). Olympic city bidding: An exegesis of power. *International Review for the Sociology of Sport*, 46(4), 367–386.
- Chalkley, B. ve Essex, S. (1999). Urban development through hosting international events: a history of the Olympic Games, *Planning Perspectives*, 14(4), 369-394, doi: 10.1080/026654399364184
- Crowther, N. (2016). *Since ancient Greece, the Olympics and bribery have gone hand in hand*. Mayıs 2019 tarihinde (<https://theconversation.com/since-ancient-greece-the-olympics-and-bribery-have-gone-hand-in-hand-62476>) adresinden erişildi.
- Dooley, B. (2019). *Japan's olympic chief to step down amid corruption investigation*. Mart 2019 tarihinde (<https://www.nytimes.com/2019/03/19/business/japan-olympics-bribery-corruption.html>) adresinden erişildi.
- Erten, S. (2005). Büyük ölçekli kentsel projeler ve olimpiyat oyunları: Atina 2004 olimpiyatları deneyimi. *Planlama*, 2, 45-52.
- Essex, S. ve Chalkley, B. (1998) Olympic games: Catalyst of urban change, *Leisure Studies*, 17(3), 187-206, doi: 10.1080/026143698375123
- Güçlü, M. (2001). Olimpiyat oyunları ve spor sponsorluğu. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 223-239.
- Hamilton, T. A. (2010). The long hard fall from mount olympus: The 2002 Salt Lake City Olympic Games bribery scandal. *Marquette Sports Law Review*, 21(1), 219.
- IOC (2011). 2020 Candidature Acceptance Procedure.
- IOC (2012). Games of The XXXII Olympiad 2020 Working Group Report.
- IOC (2013). Report of the IOC 2020 Evaluation Commission.
- IOC (2013). *Factsheet host city elections*. Ağustos 2019 tarihinde ([http://www.olympic.org/Documents/Reference\\_documents?Factsheets/2020-host-City-Election.pdf](http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents?Factsheets/2020-host-City-Election.pdf)) adresinden erişildi.
- Kasimati, E. (2003) Economic aspects and the Summer Olympics: a review of related research, *International Journal of Tourism Research*, 5, 433–444.

- Kite, W. B. (2015). The effects hosting an olympic games has on the host nation's economy. *University Honors Program Theses*, 117, 1-26.
- Koorep, R. (2016). *Geopolitics of sports mega-events: Why is international sport moving to emerging countries?* MA thesis, Faculty of Social Sciences, University of Tartu.
- Lin, C.Y., Lee, P.C. ve Nai, H.F. (2008). Theorizing the Role of Sport in State-Politics. *International Journal of Sport and Exercise Science*, 1, 23-32.
- Preuss, H. (2000). Electing an olympic host city: A multidimensional decision. *Bridging Three Centuries: Intellectual Crossroads and the Modern Olympic Movement. Publisher: 5. International Symposium for Olympic Research*.
- Poast P (2007) Winning the bid: Analyzing the international olympic committee's host city selections. *International Interactions*, 33(1), 75-95.
- Şahin, Y. (2010). Olimpiyat kentinden olimpiyat devletine. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(18), 73- 80.
- Yalçın, F.A. (2014). *Ev sahibi kentler ile olimpiyat oyunları'nın etkileşimi ve adaylık sürecindeki istanbul değerlendirmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yao, J. (2010). *The effect of hosting the Olympics on national image: An analysis of US newspaper coverage of host countries with reputation problems*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Iowa State University, Iowa.
- Yıldız, K., Kalkan, T., ve Özsoy, S. (2017). Olimpiyat oyunları ve medya. (Ed. S. Özbey, P. Güzel, K. Yıldız) İçinde *Olimpizm ve Olimpik Hareket*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yıldız, E. ve Aydın, S. A. (2013). Olimpiyat oyunlarının sürdürülebilir kalkınma açısından değerlendirilmesi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 24 (4), 269-282.
- Tuğran, E. (2016). Olimpiyatların ev sahibi ülkelere etkileri. Ocak 2019 tarihinde <http://www.gazetemsi.com/olimpiyatlarin-ev-sahibi-ulkelere-etkileri-14447> adresinden erişildi.

#### Kaynakça Bilgisi / Citation Information

- Akoğlu, H. E., Özbey, Ö. ve Polat, E. (2019). Olimpiyatlara aday olan şehirlerin adaylık süreçlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi: 2020 Olimpiyatları örneği. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 2121-2148. DOI:10.26466-/opus.610613